

Про інтегрування дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній простір області

В області створені належні умови для навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Ведеться їх облік, який щороку оновлюється, проводяться обстеження умов проживання дітей даних категорій, поновлюються соціальні паспорти навчальних закладів, у яких представлені розгорнуті дані про таких дітей. Діти вищезазначених категорій активно залучаються до гурткової та позакласної роботи.

Здійснюється системна робота щодо реалізації заходів стосовно поліпшення умов утримання дітей-інвалідів. Основна увага приділяється забезпеченню відповідних умов утримання, виховання, навчання дітей зазначеної категорії.

Управлінням освіти і науки облдержадміністрації, директорами шкіл-інтернатів вживаються заходи щодо поліпшення медичного обслуговування вихованців та профілактики захворювань, а саме: обладнані кабінети лікарського прийому, маніпуляційні, фізіотерапевтичні, стоматологічні кабінети, ізолятори, прийомно-карантинні кімнати, які оснащені необхідним діагностичним та лікувальним обладнанням, інвентарем та лікарськими засобами.

В області налічується три школи-інтернати обласного підпорядкування, в яких утримуються діти-інваліди:

для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату – Знам'янська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів;

для глухих дітей – Новомиргородська загальноосвітня спеціальна школа-інтернат;

для дітей з вадами зору Світловодська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів № 1.

Класні кімнати та навчальні кабінети інтернатних закладів обладнані необхідними навчальними меблями, телевізорами, DVD. У 6-ти із 15-ти спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах під час викладання навчальних предметів використовуються інтерактивні дошки та мультимедійні системи. У Світловодській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті I-III ступенів № 1 обладнано сучасний лінгафонний кабінет та 2 комп'ютерні класи.

12 загальноосвітніх шкіл-інтернатів обладнані комп'ютерними класами, всі школи-інтернати підключені до мережі Інтернет.

Для проведення реабілітаційної роботи у 2-х спецшколах обладнано сенсорні кімнати, у 3-х інтернатних закладах працюють 6 кабінетів реабілітації, у 7-ми спецшколах – кабінети соціально-побутової орієнтації.

У Світловодській спеціальній школі-інтернаті I-III ступенів № 1 для проведення ранньої діагностики офтальмологічних захворювань та лікування учнів школи-інтернату працює медичне обладнання:

- лазерні сканери "СМ-4", "СМ-5";

- апарат для масажу очей “Бриз”;
- акомодатійна лінійка по Коваленку;
- кварцова установка.

Крім того, медичний кабінет проводить корекцію зору із застосуванням спеціальної лікувально-діагностичної програми “Чибис”. За допомогою програми “Relakx” медичні працівники проводять профілактику та лікування порушень акомодатії. Також використовуються програми “Хрестик-павучок”, “Квітка”, “ЕУЕ”.

У 7-ми школах-інтернатах функціонують зали ЛФК та 2 класи ритміки.

Для проведення індивідуальної корекційної роботи у 8-ми інтернатних закладах працюють кабінети індивідуальної роботи.

У Новомиргородській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті І-ІІІ ступенів для дітей з вадами слуху обладнано слуховий кабінет, працює комп’ютерний клас, який забезпечений комп’ютерними програмами “Живий звук” для корекції слуху. Крім того, кожен клас початкової ланки даної школи-інтернату забезпечений ноутбуком та у щоденному навчальному процесі використовуються програмами “Живий звук”.

Разом з цим, даний інтернатний заклад забезпечений комп’ютерною програмою “Маленькі сходинки” за методом М.Монтесоррі та розвивально-корекційною програмою “Otto”.

Мережа спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів забезпечує проведення навчального та корекційно-розвиваючого процесу.

В області 1699 дітей-інвалідів охоплено навчанням у загальноосвітніх школах, з них 217 – вихованців загальноосвітніх шкіл-інтернатів, 489 дітей-інвалідів відповідно до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 грудня 2002 року № 732, навчаються на індивідуальній формі. Під час організації навчання для дітей-інвалідів, які пересуваються на візках, обов’язково враховується їх бажання навчатися на дому.

Педагогічні колективи шкіл області створюють необхідні умови для **забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей незалежно від стану їх здоров’я.** У навчальних закладах педагогічними працівниками та практичними психологами проводяться заняття, тренінги з питань захисту прав осіб з обмеженими фізичними можливостями, що сприяє толерантному ставленню до них. **Всі діти мають можливість відвідувати гуртки, позакласні заходи.**

Пандусами для інвалідів, які пересуваються на інвалідних візках, оснащено 589 закладів освіти області, кнопками виклику – 264 заклади.

Райдержадміністрації, міськвиконкоми постійно проводять роботу щодо забезпечення безперешкодного доступу до навчальних закладів.

На даний час більшість закладів освіти області є доступними для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Створюються необхідні умови для забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей незалежно від стану їх здоров’я.

Управлінням освіти і науки облдержадміністрації видано наказ від 12 січня 2011 року № 3 “Про активізацію роботи із запровадження інклюзивного навчання”, яким **зобов’язано відділи, управління освіти райдержадміністрацій, міськвиконкомів забезпечити активізацію роботи із запровадження інклюзивного навчання у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах області дітей з особливими потребами**, активізувати роботу із забезпечення безперешкодного доступу дітей зазначених категорій до приміщень дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 5 вересня 2011 року № 774 “Про затвердження Плану заходів із запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах області” голів райдержадміністрацій та міських голів зобов’язано визначити базові (експериментальні) дошкільні, загальноосвітні та позашкільні навчальні заклади для запровадження інклюзивного навчання; забезпечити загальноосвітні навчальні заклади необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання; облаштувати логопедичні кабінети, кабінети вчителів-дефектологів та психологічного розвантаження для проведення корекційно-розвиткових занять; організувати підвезення учнів з порушеннями опорно-рухового апарату, зору до місць навчання (проживання) спеціально обладнаними транспортними засобами у супроводі підготовленого персоналу.

Питання “Про виконання плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах області” розглянуто на засіданні колегії управління освіти і науки облдержадміністрації 11 листопада 2010 року (протокол № 17).

На виконання статей 12, 16, 23 Закону України “Про дошкільну освіту”, з метою забезпечення потреб населення **створено мережу дошкільних навчальних закладів (груп) для дітей, які потребують корекції фізичного або розумового розвитку**. В області налічується:

- 38 ДНЗ комбінованого типу;
- 2 заклади – санаторного типу;
- 4 – спеціальні.

У закладах комбінованого типу перебуває 8058 дітей, у закладах санаторного типу перебуває 408 дітей; у спеціальних ДНЗ – 411 дітей.

Здійснюється впровадження інклюзивної освіти в роботу дошкільних навчальних закладів. Наказом управління освіти і науки облдержадміністрації від 25 березня 2011 року № 130 визначено базові дошкільні заклади з впровадження інклюзивної освіти:

дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 47 “Горобинка” комбінованого типу Кіровоградської міської ради

дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 67 “Дельфін” компенсуючого типу Кіровоградської міської ради

Мережа ПТНЗ області складається з 25 державних професійно-технічних навчальних закладів та 2 відокремлених їх підрозділів (філій).

Відповідно до статті 42 Закону України „Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” учні-інваліди здобувають професійно-

технічну освіту на рівні, що відповідає їх здібностям і можливостям, забезпечено відповідний психолого-педагогічний та соціальний супровід учнів цієї категорії.

Інваліди мають переважне право на зарахування до ПТНЗ. Професійна підготовка їх здійснюється з урахуванням медичних показань і протипоказань для наступної трудової діяльності. Пенсія і стипендія виплачується інвалідам у період навчання в повному розмірі.

Підготовка учнів та слухачів, які мають встановлену інвалідність, здійснюється у професійно-технічних навчальних закладах на загальних засадах, за умови дотримання вимог до стану здоров'я учня для оволодіння професією.

Після закінчення навчання, відповідно до чинного законодавства, учні з числа інвалідів забезпечуються першим робочим місцем.